

6446

Chytridiales Ascomycota

Zusammenfassung

Oberbegriff: In der Natur vorkommende
Pflanzenkrankheiten

Chytridiales Ascomycota

Chytridiales 1911

4010

ԱՐՏԱՏՊՈՒԹԻՒՆ Ի ԳՐՈՅ

ՅՈՒՂԱՐՉԱՆ

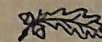
ԳՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԱԺՈՅ ԱՌԹԻՒ 100ԱՄԵԱՅ ՅՈՐԵԼԻՆԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ Ի ՎԻԵՆՆԱ

(1811—1911)

ԵՒ 25ԱՄԵԱՅ ՏԱՐԵՇՐԱՆԻ “ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՐԵԱՅ,, ՈՒՍՈՒՄՆԱԹԵՐԹԻ

(1887—1911)

ՀՐԱՅՈՐԱԿԱՆ Ի ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳՈՒԹԵԱՄ ԱԺԱՏԱԿԱՆ
“ՀԱՆԴԷՍԻ” ԵՒ ՀԱՅԵՐԵՆԱԳԷՏ ԲԱՆԱՍԻՐԸ

ՎԻԵՆՆԱ 1911

Մ Մ Ւ Թ Ա Ր Ե Ա Ն Տ Պ Ա Ր Ա Ն

SONDERABDRUCK AUS

HUSCHARDZAN

FESTSCHRIFT AUS ANLASS DES 100JÄHRIGEN BESTANDES DER
□ □ MECHITHARISTEN-KONGREGATION IN WIEN □ □

(1811—1911)

UND DES FÜNFUNDZWANZIGSTEN JAHRGANGES DER
PHILOLOGISCHEN MONATSSCHRIFT „HANDES AMSORYA“

(1887—1911)

HERAUSGEGEBEN VON DER MECHITHARISTEN-KONGREGATION UNTER MITWIRKUNG
□ DER MITARBEITER DER MONATSSCHRIFT UND ZAHLREICHER ARMENISTEN □

WIEN 1911

MECHITHARISTEN-BUCHDRUCKEREI

091

4-38

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ “ՅՈՒՇԱՐՉԱՆ,,ԻՆ

Ազնարի մը Վիեննական Մխիթարեան Միաբանութեան հարկերամեայ գործունէութեան վրայ:

1. Գ ա շ Է մ ք ե ա ռ Է ա Ա չ. Գ ռ.՝ Ազաթանգեղոսի կրկնագիրը բնագիրը:
2. Ն ո ռ ա յ ռ Ն. Բ ի Խ զ ա Ա դ ա ց ի՝ Հննութիւն Մալխասեան հրատարակութեանց Ազաթանգեղոսի եւ Ղ. Փարսեցւոյ:
3. Weber Prof. Dr. S.: Ueber die Versuche, den Verfasser der Invektiven gegen die Armenier . . . zu bestimmen (= Ս ի մ. Վ Ե ք Է ռ՝ Յանուն Սահակայ Կաթողիկոսի ընդդէմ Հայոց երկու հակաճառութեանց հեղինակն որոշելու փորձ մը):
4. Խ ա շ ա Թ ե ա Ա ց Պ ռ Ն Ֆ. Գ ռ.՝ Յովակիմ Շուօղէրի թղթերից:
5. Peeters P.: La passion arménienne de S. Serge le Stratégiate (= Պ Է տ Է ռ Ն Պ.՝ Ս. Սարգսի զօրավարի հայերէն վկայաբանութիւնը):
6. Conybear F. C.: The age of the old armenian version of Irenaeus (= Կ ո Ա ի ք ի Ք Փ.՝ Ս. Իրենէոսի գրուածոց հայերէն թարգմանութեան ժամանակը):
7. Մ ո Խ ռ ա տ Փ ռ.՝ Վերտասան ասացուածք Եփրեմի վասն Նիկոմիդեայ քաղաքի:
8. Meillet Prof. Dr. A.: Remarques sur les l de l'arménien classique (= Մ Է յ Է Ա.՝ Դիտողութիւններ հայերէն շ եւ դ գրերու վրայ):
9. Lüdtke Dr. W.: Zum armenischen und lateinischen Physiologus (= Լ ի Խ դ տ Կ Է Վ.՝ Հայերէն եւ լատիներէն Բարուսիոսի վրայ):
10. Մ ա շ ի Խ ա ս Է ա Ա Ս.՝ Մի առեղծուած Նարեկի մէջ:
11. Seidel Dr. E.: Ein neues Exemplar des alten 'Aytark' und Allgemeines zu seinem medizinischen Abschnitte (= Ս ա յ դ Է շ Ե.՝ Հին Աղթարքի նոր օրինակ մը եւ անոր բժշկական հատուածներու վրայ ընդհանուր դիտողութիւններ):
12. Տ Է ռ - Պ օ դ ռ ս Է ա Ա Գ ռ.՝ Նախնի Հայոց հոգեպաշտութեան շրջանից:
13. Հ ա մ ք ա ռ Է ա Ա Չ. Հ.՝ Հայք Արաքացւոց իշխանութեան տակ:
14. Tournebize Prof. Fr.: Schah Abbas I. et l'émigration forcée des Arméniens de l'Ararat (= Տ ո Խ ռ Ա ի ք ի Պ Փ ռ.՝ Շահաբաս Ա. եւ Արարատեան Հայոց ընդ գաղթականութիւնը):
15. Lehmann-Haupt Prof. Dr. C. F.: Die chaldische Keilinschrift von Kaissaran (= Լ Է Ռ մ ա Ա - Հ ա ո Խ պ տ Գ. Փ.՝ Կեսարանի խալդիական սեպագրութիւնը):
16. Մ Է Ա Է վ ի շ Է ա Ա Չ. Գ.՝ Արդի հայերէնի անցեալը, ներկան եւ ապագան:
17. Zanolli Prof. A.: Qualche osservazione sulla formazione del plurale nell' antico Armeno (Ժ ա Ա ո շ ի Ւ Ա.՝ Հանի մը նկատողութիւններ ՚ին հայերէնի յոգնակիի ձեւին վրայ):
18. Գ ա ռ ռ ի Է շ Է ա Ա Դ Կ. Ս.՝ Հայերէն լեզուն գեղագիտական տեսակէտով:
19. Pedersen Prof. Dr. H.: Armen. “կորիւն,,:
20. Ա մ ա ո Է ա Ա Չ ռ.՝ Անյոյ բառեր:
21. Marquart Prof. Dr. Jos.: Armenische Streifen. I. Historische Data zur Chronologie der Vokalgesetze. II. Zur Liste der Provinzen von Xorasan (Մ ա ռ Կ ո Խ ա ռ Ն Բ.՝ Հայկական գծեր. Ա. Հայերէն ժայռական օրինաց ժամանակագրութեան համար պատմական տուեալներ: Բ. Խորասանի զաւառներու ցանկը):
22. Թ ո ռ գ ո մ Է ա Ա Դ Կ. Վ.՝ Ստեփանոս բժիշկ Շէհրիմանեան:
23. Վ ա ռ դ ա Ա Է ա Ա Չ. Ա.՝ “ուհի,, մասնիկը դասական հայերէնի մէջ:
24. Kraelitz-Greifenhorst Dr. Fr. v.: Ein Brief an den armenischen Hofkaplan Wardapet Nerses in Wien aus dem Jahre 1697 (Կ ռ Է ի ջ-Գ ռ ա յ Ֆ Է Ա Ռ ո ռ ս տ Փ ռ.՝ Թուղթ մը ուղղուած առ Ներսէս Վրդ. Դրան երէց ի Վիեննա, յամէ 1697):

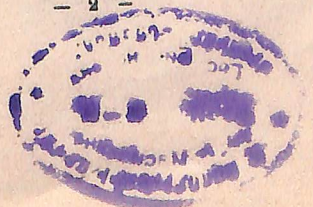
Ի Հ. ՆԵՐՍԵՍԻ ԱԿԻՆԵԱՆ

³ Մեկնութիւն Պատարագի, Կ. Պոլիս 1730, էջ 130-131:

41108-ach.

24649-61

Բայց Օձնեցւոյ վրայ՝ մանաւորապէս առաջիկայ հաստուածներու մէջ, ազդած է մանաւանդ Ղեւոնդիոս Բիւզանդացի:

Որչափ կ'երեւայ Հայք Է. դարուն թարգմանած էին հայերէն Բիւզանդական մատենագրութեան մէջ համբաւաւոր Ղեւոնդիոս Բիւզանդացւոյ «Վասն Աղանդոց» (De Sectis) կոչուած գրութիւնը¹. որմէ յետեւ քաղուածք մը կը ներկայանան՝ Օձնեցւոյ առաջիկայ հաստուածները. համեմատութիւն չենք ուզեր յառաջ բերել հոս. ինչպէս կ'երեւայ, նաեւ թուրքով Վարդապետ ծանօթ եղած է Բիւզանդացւոյ յիշեալ գրուածքին: Հայ թարգմանական մատենագրութեան ընտիր զարդերէն մին պիտի ըլլայ նաեւ այս գրութիւնը — որուն յունարէն բնագիրն ենթարկուած է նոր խմբագրութեան — եթէ օր մը յերեւան ելլէ ամբողջութեամբ: Ուշադրութեան արժանի է եւ այն որ թէ՛ Յովհաննէս եւ թէ՛ թուրքով յաճախ Ս. Հարց գրուածոց բողոքովին ուրիշ թարգմանութիւնն ունին առջեւին, քան որ ունինք մենք այսօր՝ Ստեփանոս Սիւնեցւոյ եւ այլոց ձեռքէն: Արդէն Ս. Աթանասի ճառերու կրկին թարգմանութիւնը կը ցուցնեն թէ այսպիսի աննախատես դէպքեր քիչ պատահած չեն հնոց քով:

Առաջիկայ հրատարակութիւնը կատարուած է մեզի ծանօթ միակ Ձեռագրի (Թ. 648) վրայէն: Ձեռագրին մէջ գրչագրական աղաւաղումներ ցանցաւ չէին. բայց մենք զգուշացանք այսպիսիներն սրբագրել. միայն յայտնի ուղղագրական վերադասումներն եւ կիտաղրութիւնն ուղղել հարկ համարեցանք, Ձեռագրին ընթերցուածներն ամէն անգամ նշանակելով ծանօթութեանց մէջ:

ՎԱՍՆ ՏԵՍԱԿԻ ԵՒ ՎԱՍՆ ՅԱՆՀԱՏԻՑՆ ԳՈՂ ՏԵՍԱՆԵԼԻ ԲՆՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՍՆ ԲԱԺԱՆՄԱՆ ԲԱՆԻ ԵՒ ՄԻԱՌՈՐՈՒԹԵԱՆ, ԵՒ ՎԱՍՆ ՄԱՐՄՆԱՌՈՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ԵՒ ԹԷ ՈՐՊԸՍ ԱՍԵԼԻ Է ՄԻ ԲՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄՆԱՅԵԼՈՅ ԲԱՆԻՆ ԱՍՏՈՒԹՈՅ

Բնութիւն կամ աղաւտ ինչ տեսութեամբ իմանի՝ զի ինքն անձամբ իւրով ոչ ենթակայի, կամ ի հասարակաց համատեսակ անձինս մերձեցեալ զնա՝ եւ կոչի ի սեռի անդ տեսանելի բնութիւն, կամ ամենեւին ինքն առնելով զպատահելի ինչ ի մի անձն եւ կոչի յանհատին տեսանելի բնութիւն:

Արդ Բանն Աստուծոյ մարմնացեալ ոչ յաղաւտ տեսութիւնս իմանալի բնութիւն էաւ, զի այս ոչ մարմին առնուլ, այլ առ աչաւք կոչի եւ ցնորս. եւ ոչ դարձեալ ի տեսակի ինչ տեսանելի էաւ, զի ոչ զամենայն մարմինս էաւ, այլ յանհատն միացաւ՝ զի նաեւ տեսակ եւս է: Վասն զի զսկիզբն էաւ զբնութեանս մերոյ, ոչ կանխագոյն անձն եղեալ եւ յանհատն երեւելի լեալ եւ ապա առեալ՝ լինելով ի նմանէ, այլ ի նմա յանձին իւրում առ զէութիւն մեր: Վասն զի ինքն անձն Բանին եղեւ անձն մարմնոյ իւրոյ, ըստ այսմ բանի՝ «Մարմին եղեւ Բանն», այսինքն՝ անփոփոխելի եւ Աստուած մարդ եղեւ, զի «Աստուած էր Բանն», եւ մարդն Աստուած եղեւ՝ յաղագս անձինն միաւորելոյն: Վասն զի եւ այն է ասելի բնութիւն Բանին Աստուծոյ եւ յանհատն զօրով բնութիւն, զի ոչ յանհատն որ է անձն՝ միայն եւ առանձին յայտնի է, եւ ոչ ի յատկութիւնս անձանցն, այլ ի

¹ Migne, Patrol. gr. 86, col. 1140 sq.

4. 2. Իւրոյժ: — 10. 2. Դարձ: — 14. 3. Գ. 14: — 15. 3. Գ. 1: — 15. 2. միաւորողոյն: — 18. 2. ի յատկութիւնս:

հասարակաց բնութիւնս ի միում անձին ծանուցեալ եւ խոստովանեալ է: Այսպիսի եւս, այլ իմն միաւորութիւն եւ այլ իմն է մարմնաւորութիւն. վասն զի միաւորութիւն զմերձեալն միայն ստորոգէ, այլ թէ առ ինչ մերձեցաւ, զայն ոչ յայտնէ: Իսկ մարմնանալն ի մարմին, այսինքն առ մարդ՝ զմիաւորին յանդիմանալոյն: Իբր այն զի հօւրն լինել՝ ընդ հօւրն զմիաւորելն յայտնէ: Զայսոսիկ եւ սուրբն Կիւրեղ յԵրկրորդ թղթին զոր առ Սուկենսոն զրեաց, մեկնեալ եւ զմի բնութիւն մարմնացելոյ Բանին Աստուծոյ եւ ասէ այսպէս. «Զի եթէ որոց մի բնութիւն Բանին Աստուծոյ ասեն՝ թուրքացանեմք ոչ ասելով ի նմա եւ զմարմնանալն, իբր զարտաքսող անտեսութեանն էր բանք նոցա. այլ այսպէս հարցեալ զնոսմ մերքն, եթէ մի բնութիւն միայն է Բանին, որպէս լիցի կատարեալ մարդ կամ զիւրդ ունեւով զբողոքն հօւրիւն մեր. այլ որովհետեւ զմարմնանալոյն կատարելութիւն եւ զէութիւն մարդոյ եւ զգոյութիւն բոլոր ունել ասեն Բանին մարմնացելոյն, թոյլ տուք նոցա որք ի ցուպ եղեգան յեցեալ են». եւ մի խնդրէք ի նոցանէ բան կատարելոյ: Եւ արդ աստ զբնութիւն Բանին ի վերայ անձինն կարգեաց, զի թէ փոխանակ անձին երբեք զբնութիւն, ոչ անպատշաճ էր առանց մարմնացելոյ ասել զայս. որով եւ մի անձն Բանին Աստուծոյ ազատաբար ասելով ոչ կարծիս ինչ ունեւով: Նոյնպէս եւ Լեւոնդիոս Բիւզանդիացի ի վերայ բնութեանցն իմացաւ զբանս զայս, ոչ փոխանակելով առանձնաւորութեան: Իսկ որ առ Թէոդորիտէ մեղադրական պատասխանակելով՝ յԵրկրորդ թղթին այսպէս գրէ երանելին Կիւրեղ. «Եթէ բնութիւն Բանին որ է անձն, այսինքն՝ նոյն ինքն Բանն վասն որոյ ասացաւ այս, եթէ բնութիւն Բանին ոչ միայն զանձն յայտնէ, եւ ոչ զհասարակն դոլ անձանց, այլ զհասարակաց բնութիւնս յանձն Բանին՝ ամենեւեմ տեսանելի զօրով»: Եւ զայս եւս, եթէ «Բնութիւն Բանին մարմնացաւ ասէ, այսինքն եթէ միացաւ ի մարմնի. իսկ բնութիւն Բանին չարչարելի զօրով ընդ մարմնոյն ոչ երբեք յուժեքէ ասացեալ է. իսկ Բրիստոս չարչարելի մարմնով յամենայնէ խոստովանելի է, այլ զի զանձն ասելով յորժամ բնութիւն ասաց, զի լսողքն ոչ կարէին զննել զմիջոց անձին եւ բնութեան»: Այլ այս ստուգելի է, եթէ մարմնանալ Բանին ընդ մարմին միաւորին կոչի, զի անձն Բանին անփոփոխելի բնութեամբ անձն եղեւ մարմնոյն, եւ Աստուած մարդ եղեւ, եւ մարդն Աստուած. Բանն մարմին եղեւ եւ ի բնութենէ իւրմէ ոչ փոփոխեցաւ, եւ մարդն աստուածացաւ եւ ոչ փոփոխեցաւ յիւրն բնութենէ, այս յամենայնէ յայտ է:

Իսկ եթէ աստուածութիւնն բնութեամբ, կամ մարդ եղեւ, կամ մարմին, կամ փոփոխեցաւ. այս ոչ բնաւ լուեալ է երբեք: Իսկ այս թէ Բանն Աստուած ի պարզ անձն իւր միացոյց զմարմին եւ մարդ տեսանելի եղեւ, եւ բոլոր առեալ զբնութիւն մարմնոյ՝ չարչարակից նմա եղեւ, այս խոստովանելի է: Վասն զի ի վերայ իւրաքանչիւր անձին Երրորդութեանն կատարեալ կոչի անուն Երրորդութեանն Աստուած զօլ: Իսկ աստուածութիւն հասարակաց ասի՝ Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյ.

24. 2. Սեկենդոն. առաջին եւ սրբագրուած ապա՝ ու, «Սուկենդոն», ըստ յունարէն բնագրի Σούκενσος (— հայց. πρὸς Σουκηνσον ἐστ. τῆς Διοκασαορέων) սրբագրելի՝ Սուկենսոն: Կոչումն տես Migne Patrol. gr. 77, 244. տարբեր թարգմանութիւն է Գիորգ Պարապմանց Կ. Պոլս 1717, էջ 419. ուրիշ թարգմանութեամբ կայ նոյն հաստուածը նաեւ Տիմոթ. Կուզի Հակաճառութեան մէջ, 162: — 2. մեկնել է: — 30. 2. Բանիւ մարմնաւորոյն: — 35. 2. Լեւոնդի: Կատարելի Լեւոնդիոս Բիւզանդացւոյ Վասն Աղանդոց գրութեամբ, Migne, P. gr. 86, 1253, ուր կը յիշատակէ Լեւոնդ Կիւրեղ յիշեալ խօսքը: — 37. 2. զրեւ: — 51. 2. լսեալ: — 53. 2. խոստովանեալ է:

իսկ ուրոյն ոչ ասելի է, զի աստուածութիւն զբնութիւնն յայտնէ եւ Հայր կամ Որդի կամ Հոգի զառանձնաւորութիւնն ստորագրէ: Իսկ աստուածութիւն զհասարակն գոլ բնութիւն եւ ի վերայ իւրաքանչիւր անձին համանունաբար կարգի. եւ որպէս մարդ ի մարդիկ, կամ այլ ինչ առ հոմանունս բնութիւնն. վասն զի Աստուած է որ զբնութիւն Աստուծոյ ունի, եւ մարդ որ զմարդոյ: Եւ զայս գիտել պարտ է զի Հայր եւ Հոգի ոչ իւրիւ բանիւ հաղորդեցան մարմնանալոյն, բայց միայն ի հաճութենէն եւ ի խորհրդակցութենէն:

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԱՍՈՂԱՅՆ, ԹԷ Ո՛Չ ԳՈՅ ԲՆՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՅ ԱՆՁՈՒ

Զի թեպէտ եւ ոչ գոյ բնութիւն անանձն, եւ ոչ գոյութիւն առանց դիմաց — վասն զի յանձինս եւ ի դէմն տեսանին գոյութիւն եւ բնութիւն — այլ ոչ կարեւոր է զայնոսիկ՝ որ ընդ միմեանս մի անձն միաւորեալ են բնութիւնքն՝ իբր զի իւրաքանչիւրն զիւր անձն ուրոյն ստանայցէ: Բանզի կարող է ի մի անձն ժողովելոյն սակ՝ ոչ առանց անձին գոյով, եւ ոչ ուրոյն բաժանեալ անձն ունեւով իւրաքանչիւրն. այլ մի եւ նոյն անձն՝ յոր միացան՝ երկուցն միանգամայն գոյով: Եւ այսմ բազում ապացոյցք յէսս:

Այլ արդ Բանին Աստուծոյ անձն — որ երկուց բնութեանցն անձն եղեւ — եւ ոչ զմի ի բնութեանցն թողացուցանէ առանց անձին գոյ, եւ ոչ այլ եւ այլ ունեւ անձինս, եւ ոչ երբեք սորա եւ երբեմն նորա լինել անձն, այլ մշտնջենաւոր երկոցունցն, անմեկնելի եւ անբաժանելի անձն գոյով՝ ոչ բաժանեալ եւ մեկնեալ, եւ մի մասն աստուածութեան եւ մի մասն մարմնոյն լինել անձն, այլ մի եւ նոյն անձն Բանին՝ իւր եւ նմա՝ մի եւ կատարեալ անձն գոյով: Վասն զի ոչ ուրոյն կալով յարգեցաւ եւ լծաւ մարմին Բանին Աստուծոյ, եւ ոչ այլ անձն եղեւ, բայց յանձնէ Բանին. այլ յիւրում պարզ եւ անսկիզբն անձն միացոյց եւ յանգեաց, եւ անձնացոյց զմարմինն: Եւ վասն այսորիկ ոչ անանձն են բնութիւնքն եւ ոչ այլ եւ այլ անձն. զի մի յԵրրորդութիւնն հպեցի այլ անձն: Ապա թէ ոչ հարցից եւ ես ասողիդ. կրկին ծնանիլ Բրիստոսի ասի. նախ ի Հաւրէ յառաջ քան զյաւիտեանս աստուածապէս եւ անիմանալաբար. եւ երկրորդ ի յետին ժամանակին մարդ ծնաւ ի Կուսէն. արդ ասա մեզ, գոյ ծնունդ առանց անձին, եւ մեք ասեմք ձեզ՝ եթէ գոյ բնութիւն առանց անձին: Վասն զի ստուգապէս ծնունդ այնմ ասի, ուր յաւելու անձն, նոյն մնալով բնութիւնն: Այլ արդ որպէս միով Բանին Աստուծոյ պարզ անձամբն կատարեցան կրկին ծնունդքն, եւ ոչ եղեւ յաւելուած անձին ինչ, այլ բնութիւն միայն կրկին եղեւ, նոյնպէս եւ երկուց բնութեանցն անձամբ միաւորելովն յաւելումն դիմաց ոչ կարաց ստանալ: Եւ այսպէս յորժամ յանհարկն մտեալ հարցանէ որ ցմեզ ի հերձուածողացն, եթէ Գուցէ բնութիւն առանց անձին. ասացուք զի՝ Ուր եւ լինիցի նոր ծնունդ, անդ եւ յաւելումն լինի անձին ստուգապէս:

ՎԱՍՆ ԱՊԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆ ԱՆԱՊԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Անուն ապականութեան երկուս տեսակս դրոշմէ. եւ կոչի պակասումն ապականութիւն՝ իբր զքաղոք, զճարաւ, աշխատութիւն, ցաւք, բեւեռումն եւ մահ, որ

61. 2. իմեք... մարմնանալոյն: — 69. 2. միանկամայն: — 75. 2. եւ մասն մարմնոյն: — 89. հարցանէ ցմեզ:

է մեկնումն անձին ի մարմնոյ, եւ այլ այսպիսիքս: Արդ այսու տեսակաւ ապականացու ասի զոլ մարմին Տեառն, վասն զի կամաւ կրեաց զայս ամենայն: Իսկ երկրորդ տեսակ ապականութեանն է ամենեւեմ լուծումն եւ անյայտ լինել մարմնոյ, դառնալ առ նիւթան յորոց ժողովեալն էր. որ եւ յետին ապականութիւն կոչեցեալ էր ըստ Դաւթի՝ թէ «Ոչ թողցես զանձն իմ ի դժոխս, եւ ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել զապականութիւն»:

Արդ անապական գոլ ասել զմարմին Տեառն, իբրեւ անմիտքն Յուլիանէ եւ Դայիանէ, ըստ առաջին տեսակին ոչ է ճշմարիտ, զի կրեաց զամենայն մինչեւ ցմահ, եւ թէ ոչ կրեաց՝ ոչ համագոյ մեր է, եւ առ աչաւք ասին լեալ ամենայն նորա՝ ախտք եւ չարչարանք եւ մահ. եւ թէ առ աչաւք եղեն, ապա ի զուր եւ ունայն են ամենայն տնաւրինականքն՝ գործ եւ խորհուրդ. եւ կարծեալք եւ ոչ ստուգիւ մարդացաւ, ապա ոչ փրկեցաւ մարդ, այլ ընդունայն քարոզի փրկութիւն: Այլ յետս դնասցեն այսորիկ ասողքն. նոցա ոչ լինեցի փրկութիւն: Իսկ ըստ երկրորդ տեսակի ապականութեանն՝ անապական էր մարմին Տեառն, այսինքն՝ անապական եւ անշարժ մնացին ի մահուն եւ զկնի մահուն, որպէս եւ աստուածազգեաց հարքն աւանդեցին մեզ. իսկ զկնի մեռելոց յարութեանն եւ ըստ առաջին տեսակի ապականութեանն անապական ասեմք զմարմինն Տեառն. քանզի եւ մեր մարմնոցս յարութիւն եւ հանդերձելոց կենացն անապականութիւն իւրով մարմնովն շնորհեաց Տէրն, յորժամ ինքն եղեւ նախասկիզբն յարութեան եւ անապականութեան եւ անախտութեան մերոյ, զի «Պարտ է, ասէ, ապականացուիս այսորիկ զգեհուլ զանապակա- նութիւն»:

ԱՌ ՈՐՍ ՀԱՐՑԱՆԵՆ ԹԷ ԱՆՁՆ ԲՆՈՒԹԻՒՆ ԱՆԵՂ ԵՆ ԵՂԱԿԱՆ

Անձն Բանին Աստուծոյ պարզ էր եւ անխառն եւ անեղ եւ անմարմին. իսկ մարմնացաւ եւ եղեւ խառնեալ՝ յաստուածութենէն զոր միշտ էր, եւ ի մարմնոյն զոր էաւ. եւ ունի զինքնութիւն երկուց բնութեանցն, որպէս եւ յերկուս բնութիւնս ճանաչի, եւ վասն այսորիկ մի եւ նոյն անձն անեղ գոյով աստուածութեամբ եւ եղական մարդկութեամբ, տեսանելի եւ անտեսանելի, որով բռնադատիմք կամ բաժանել զմի Բրիստոս՝ երկուս անձինս ասել, կամ ուրանալ զբաժանումն բնութեանցն, եւ փոփոխման եւ խառնակութեան լեալ ընդունակ, զոր մեզ քաւ լիցի ասել:

125

ԵԹԷ ՅՈՐՄԷ՝ ԵՆ Ե՛ՐԲ ԿՈԶԵՑԱՆ ԲՐԻՍՏՈՍ

Ոչ որպէս ոմանք ստութեամբ բարբանջեն յառաջ քան զայն որ ի Կուսէն մարմնացաւ՝ ընդ միտս մեր միացաւ Բրիստոս, եւ յայնմ հետէ կոչեցաւ Բրիստոս. զի այս Որդին էր բարբանջման են ցոյցք, եւ որ նախ գոլ զհոգիսն աւրինադրէր: Իսկ մեք Բրիստոս լինել եւ կոչել ասեմք Բանին Աստուծոյ յայնմ հետէ՝ յորում յորովայնի միշտ Կուսին բնակեցաւ եւ մարմին եղեւ անփոփոխելի. եւ աւճեցաւ մարմինս աստուածութեամբն. վասն զի «Ածանելի մարմնոյն է աստուածութիւն», ըստ բանին Աստուածաբանին: Իսկ քահանայադու ին Աղեքսանդրի Կիւրեղ գրելով առ Թէոդոս

99. Ուղմ, ԺԵ. 10. — 102. 2. կրեց: — 103. 2. կրեց: — 106. 2. Քչ մարդացաւիս վայ աւելցուած է՝ եղեւ թէ կարծեալք: — 107. 2. իսկ երկրորդ տեսակի: — 112. 2. հանդերձելոյ: — 114. Ա. Կորն. ԺԵ. 53. — 120. 2. բնութիւն: — 123. 2. ընդունակ: — 127. 2. զմիտս:

ասէ. «Զպիտոյս ասեմ՝ ես, զի ոչ Աստուածն Բան առանց մարմնոյն, եւ ոչ լոկ մարմինն ի կնոջէ ծնեալ առանց Բանին միաւորութեանն կոչելի էր Յիսուս Բրիստոս. վասն զի տնտեսական միաւորութեամբ որ յԱստուծոյ՝ Աստուածն Բան, եւ որ ընդ նմա անճառապէս միացաւ մարմինն՝ կոչեալ եղեւ Յիսուս Բրիստոս», : Նոյնպէս եւ այլք բազումք ի Հարցն գրեցին, եթէ անունն Բրիստոսի վայելէ առանձինն միայն իմացեալ՝ ինքեան Բանին Աստուծոյ գոլով :

Իսկ մեք ոչ այսպէս ուսեալ եղաք հաւատալ կամ ասել, այլ մինչ մարմին
140 եղեւ Բանն՝ յայնժամ ասել Յիսուս Բրիստոս կոչել զնա: Զի մինչ աւծեցաւ իւղով
ուրախութեան, որ է Հոգին սուրբ յԱստուծոյ հաւրէ, յայնժամ անուանեցաւ
Քրիստոս: Եւ արդ վասն զի թէ մարդացելոյն սակս է աւծեալն ոչ ոք երկմտեցէ
յիւրաւապէս խորհողացն. իսկ միշտ յիշատակելին Աթանասիէ «ի կենսատու Աստու-
ծոյ յայտնութիւնն», բանս զոր ասաց, գրեալ է. «Որ ի սկզբանէ միշտ է՝ էր Աս-
145 տուած, յառաջ քան զմարմնով գալուստն իւր ոչ էր մարդ, այլ Աստուած էր
առ Աստուած անտեսանելի, անպարագրելի, անչարչարելի, նաեւ ոչ անուոնն Քրիս-
տոսի առանց մարմնանալոյն յիշեցի. վասն զի զինի գայ այսր անուան չարչարանք
եւ մահն»: Իսկ այն զի Գիր ասէ. «Վասն այսորիկ աւծ զքեզ Աստուած Աստուած
քո», այսպէս իմասցիս, զի բազում անգամ Գիրք իբրեւ զանցելոց խաւսի զհանդեր-
150 ձելոցն. իբր այն զի ասէ. «Յետ այսորիկ ի վերայ երկրի երեւեցաւ եւ ընդ մարդ-
կան շրջեցաւ», եւ ոչ եւս դեռ երեւեալ կամ շրջեալ ընդ մարդկան էր յորժամ
ասացաւ. եւ թէ «ի գետս Բաբելացւոց անդ նստեաք եւ լայաք», եւ դեռ ոչ եւս
եայ էին այս:

ՀԱՍՄ ԸՆԴ ԱԶՄԷ ՀԱԽՐ ՆՍՏԵԼՈՅՆ

155 «Ընդ աջմէ Աստուծոյ Հաւր նստեալ» ասին գերիստոս մարմնով . իսկ ոչ ընդ տեղեաւ ինչ աջմէ ասեմք լեալ Հաւր, զի որպէս ունիցին անպարագրեղին տեղեաւ ստորագրիլ աջմէ, վասն զի աջ եւ ահեակ պարագրելոցն դուռագի: Իսկ «աջ Հաւր» կոչեմք զփառսն եւ պատիւ աստուածութեանն, յորում էր յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս Բանն Աստուած, իբրեւ զԱստուած եւ համադոյ Հաւր: Իսկ 160 յետոյ մարմնացեալ՝ նստաւ մարմնապէս, ընդ ինքն փառաւորելով զմարմին իւր, լվասն զի երկրպագի միով երկրպագութեամբ հանդերձ մարմնովն իւրով յամենայն եղելոց:

[illegible]

25. Մ ա ք ս ո ռ դ ե ա ն Մ. Վ.՝ Զէյթունի քարքառի ծայնական դրուծիւնը :

26. Բ ա յ դ ո ճ ո չ ու մ ի տ ա լ Պրոֆ. Ա. Հայերէն «Իմանամ»:

27. Դ ա գ ա ձ ձ ւ ա Յ. Հայերէնէ փոխառեալ բառեր թրքերէնի մէջ:

28. Jensen Prof. Dr. P.: Hittitisch-armenisch (= *Ե Ա Մ Ա Պ*: Հիտիտերէն-հայերէն):

29. Այ ի ւ ե ա ճ . Ն . Թովմանէս Կաթողիկոս Օմնեցոյ Նորազիւտ զրուածք մը Բանին մարմնաւորութեան

վրայ:

30. Strzygowski Prof. Dr. I.: Ein zweites Etschmiasin-Evangeliar (= *U n n e h q n d u y h. B.*)

Երկրորդը Էջմիածնի աւետարան մը):

31. Բ ա ն մ ա չ ե ու մ Կ. Յ. Զաքարիա սարկաւազի «Կոնդակը»:

32. **Bittner** Prof. Dr. M.: Einige Kuriosa aus dem armenischen Dialekte der Walachei und der Moldau
(*Իր Բիտներ Գրեմի Նշանաբանային եւ Լեհանային բարբառէն հետաքրքրական գծեր*):

33. Կ Ի Ն Ղ Ե Խ Ե Ն Ի Ս Ա Բ Խ Գ Է Ա Ծ Կ : Դ ի խողով թիւն մը հին Հայերէն թարգմանութեանց մասին:

34. Փեթիկաթի և աճ. Գ. Մարկոսի Աւետարանի ԺԶ. 9-20 համարները Հայոց ըով:

35. Մ ղ ա պ է ա ճ. Ի՛. Հայք Ի Խառատւըազար:

36. Lidén Prof. Dr. E.: Ein Beitrag zur armenischen Lautgeschichte (— Լիդեն Ե. Հայերէն նշարանութեան նպաստ մը):

37. Ա դ ո ՞ ջ ՚. Տորք աստուած հին Հայոց .

38. Գ ա ռ ի Թ-Բ ե կ Մ ե լ ի թ Ս: Հայերէնի կեղտիկ բարբառներու հետ առնչութիւնը:

39. Karst Prof. Dr. J.: Zur ethnischen Stellung der Armenier (= Կարստ Յ: Հայոց ազգագրական դիրքը):

40. Մանկիկան Հ. Ա. Սարգսյանի թէ Արարատ:

105.

214

“Յոգարձանիկ, գիւն Է”

Preis des „Huschardzan“:

Թղթակագր ֆր. 40.—

Broschiert Kr. 40.—

Կիսակաշի „ 45.—

Halbfranz „ 45.—

Մեր հասցեն — Unsere Adresse:

Rédaction de la Revue „Handes Amsorya“

Vienne (Autriche), VII/2 Mechitharistengasse 4.

Տն

—
—

0024302

2013 6446

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0024302

